

Τίτλος μαθήματος	«Η ιωνική της ιπποκρατικής συλλογής» The Ionian dialect of Hippocrates' medical writings				
Κωδικός μαθήματος	ΑΓΛ 610.				
Τύπος μαθήματος	Μεταπτυχιακό σεμινάριο γλωσσολογίας. Υποχρεωτικό μάθημα του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Κλασικών Σπουδών, με διαφορετικό περιεχόμενο κάθε χρόνο. Προσφέρεται και ως μάθημα επιλογής για μεταπτυχιακούς φοιτητές άλλων τμημάτων, κυρίως του ΙΣΑ.				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό.				
Χρόνος και αίθουσα διεξαγωγής του μαθήματος	Παρασκευή 16:40-19:40 στην αίθουσα 101, στον Α΄ όροφο του Κτηρίου Αποστολίδη στην οδό Ερεσού 1.				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	Α΄ - Γ΄ εξάμηνο σπουδών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος.				
Όνομα διδάσκοντος	Καθηγήτρια Άννα Παναγιώτου-Τριανταφυλλοπούλου				
ECTS	10	Διαλέξεις / εβδομάδα	Τρίωρο μάθημα/ εβδομάδα	Εργαστήρια	Διεξάγεται άπαξ υποχρεωτικό τρίωρο εκπαιδευτικό σεμινάριο πληροφορικής παιδείας από τη Δρα Αλεξία Λουκά, υπεύθυνη για τα μαθήματα αυτά στη Φιλοσοφική Σχολή, με αφετηρία τη βιβλιογραφία του μαθήματος (ηλεκτρονική αναζήτηση στο δίκτυο βιβλιοθηκών, βάσεις δεδομένων, RefWorks, κλπ.) και σε επίπεδο υψηλότερο από τα μαθήματα προπτυχιακού επιπέδου.
Στόχοι μαθήματος	Σχολιασμός και έρευνα ιατρικών κειμένων της λεγομένης ιπποκρατικής <i>συλλογής</i> , με σκοπό να περιγραφούν τα μορφολογικά και υφολογικά χαρακτηριστικά του ιωνικού επιστημονικού λόγου και έκτοτε κατά παράδοση, της γλώσσας των ιατρικών πραγματειών στον ελληνόφωνο κόσμο. Με αφετηρία τη φιλολογική και γλωσσική πραγμάτευση, στόχος του μαθήματος είναι η διεπιστημονική ανάλυση της ιπποκράτειας δεοντολογίας και πρακτικής καθώς και η διαμόρφωση του τρίπτυχου πρόγνωση – διάγνωση – θεραπευτική. Οι θεωρητικές βάσεις του Ιπποκράτους είναι βεβαίως ο ιωνικός ανθρωπισμός και τα φιλοσοφικά και ηθικά ρεύματα της κλασικής περιόδου· θα αναζητήσουμε όμως πώς ο Ιπποκράτης μετουσίωσε θεωρητικά και πρακτικά την ιατρική από <i>τέχνη</i> σε πνευματικό κίνημα και τρόπο ζωής.				
Μαθησιακά αποτελέσματα	Σε συνάρτηση με τους στόχους του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται: ➤ Να αναλύουν, να σχολιάζουν και να αντιλαμβάνονται ένα κείμενο στην ιωνική διάλεκτο. ➤ Να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους για την ιπποκρατική μεθοδολογία και ιατρική πρακτική βάσει των δεδομένων των πηγών· κυρίως όμως να				

	<p>φέρουν εις πέρας ανεξάρτητη κατά το μάλλον ή ήττον και ως ένα βαθμό πρωτότυπη έρευνα βάσει των πληροφοριών αρχαίων και βυζαντινών πηγών για τον βίο του Ιπποκράτους και του αποδιδόμενου σε αυτόν έργου του.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Να ασκηθούν περαιτέρω στην τεχνική της μετάφρασης αρχαίων ελληνικών κειμένων στη νέα ελληνική. ➤ Να εξασκηθούν στην τεχνική της μετάφρασης ξενόγλωσσων επιστημονικών κειμένων στη νέα ελληνική. ➤ Να εξασκηθούν στην έρευνα, συγγραφή, κριτική αποτίμηση και παρουσίαση εργασιών με σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα. 		
Προαπαιτούμενα	-	Συναπαιτούμενα	-
Περιεχόμενο μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Η ιωνική στο πλαίσιο των αρχαίων ελληνικών διαλέκτων. ➤ Φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη, λεξιλόγιο της ιωνικής. ➤ Διάλεκτοι και ιδιώματα της ιωνικής. ➤ Παράγοντες της πρώιμης και ευρείας διάδοσης της ιωνικής εκτός των γεωγραφικών της συνόρων (αποικισμός, οικονομική και πολιτισμική ανάπτυξη). ➤ Οι γεωγράφοι, φιλόσοφοι, ποιητές, ιστορικοί που έγραψαν κατά την αρχαϊκή και κλασική περίοδο στην ιωνική. Η ιωνική ως γλώσσα της επιστήμης. ➤ Η επίδραση της ιωνικής επί της αττικής διαλέκτου και η διαμόρφωση της Κοινής. ➤ Ο βίος του Ιπποκράτους. ➤ Η φιλοσοφική προπαίδεια του Ιπποκράτους και οι πρακτικές της εφαρμογές στη θεραπεία και την υγιεινή. ➤ Ο ρόλος του περιβάλλοντος (γεωγραφικού, κοινωνικού)-στη μέθοδο ίασης των ασθενών. ➤ Η σχέση <i>διαίτης</i> και ασθένειας. ➤ Η επίδραση του ανθρωπισμού και της ηθικής της κλασικής περιόδου στη διαμόρφωση και διατύπωση της ιατρικής δεοντολογίας. ➤ Η απαλλαγή της ιατρικής πρακτικής από τη δεισιδαιμονία και τη μαγεία. ➤ Ιπποκρατικά κείμενα. 		
Μεθοδολογία διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Παραδόσεις από τη διδάσκουσα καθώς και επί μέρους θεμάτων από τους φοιτητές. Παρουσίαση και συζήτηση εργασιών. ➤ Πριν από την έναρξη κάθε μαθήματος αναρτάται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (εν προκειμένω στο Blackboard) το μάθημα με τα κυριότερα σημεία που θα αναλυθούν, το σχετικό υποστηρικτικό υλικό, χάρτες, διαγράμματα και ειδικότερη, ανά κεφάλαιο, βιβλιογραφία, πλην της γενικής που στέλλεται στην αρχή κάθε εξαμήνου με το συμβόλαιο του μαθήματος. ➤ Ιατροί και ειδικοί στην ιστορία της ιατρικής θα προσκληθούν να παρουσιάσουν ειδικότερα θέματα από τη θεματολογία του μαθήματος. ➤ Διεξάγονται υποχρεωτικά σεμινάρια πληροφορικής παιδείας από την κ. Αλεξία Λουκά (βλ. ανωτέρω στην παράγραφο «Εργαστήρια») με τη γενική και ειδική βιβλιογραφία του μαθήματος. 		
Βιβλιογραφία	<p><i>Ιπποκράτης</i> (Πρόλογος-Μετάφραση-Επιμέλεια Δημήτριος Δ. Λυπουρλής), τ. Α'-Ε', Θεσσαλονίκη: Ζήτρος 2016, ISBN 9 789 604 632 800.</p> <p><i>Hippocrate</i>, JOUANNA J., Collection Budé, τόμ. II.1, 2 Paris 2018, 2003, τόμ. V.1 Paris 2003, ISBN 13 9782251004174.</p>		

	<p>BUCK C.D. <i>Introduction to the Study of Greek Dialects</i>, New York –London: Chicago University Press 1955.</p> <p>COLVIN St., <i>A Historical Greek Reader. Mycenaean to the Koiné</i>, Oxford: Oxford University Press 2007, ISBN 978-0-19-922660-3.</p> <p>GIANNAKIS G. K. (gen. ed.), <i>Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics</i>, vol. 1-3, Leiden-Boston Brill 2014, ISBN 978-90-04-22597-8.</p> <p>JOUANNA J., <i>Hippocrate</i>, Paris: Fayard 1992, ISBN 9782213028613.</p> <p>LÓPEZ EIRE A. “En torno a la lengua del Corpus Hippocraticum”, <i>Emerita</i> 52, 1984, 325-354.</p> <p>LÓPEZ EIRE A. ‘Sobre la lengua de la medicina griega’, στο: <i>Homenaje a Pedro Sainz Rodríguez</i>, I, Madrid: Publicaciones de la Fundación Universitaria Española. Monografías/44, 1986, 413-430.</p> <p>LÓPEZ EIRE A., ‘Algunos aspectos de la lengua de los tratados hipocráticos más antiguos. Tratados hipocráticos: estudios acerca de su contenido, forma e influencia’, στο: LÓPEZ FÉREZ, J. A. (ed.), <i>Actas del VIIe Colloque International hippocratique (Madrid 24-29 de septiembre de 1990)</i>, Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia 1992, 351-364, ISBN 84-362-2779-4.</p> <p>TEMKIN O., <i>Hippocrates in a World of Pagans and Christians</i>, Johns Hopkins University Press 1995, ISBN-10: 0801851297, ISBN-13: 978-0801851292.</p> <p>ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ Α.-Φ. (επιστ. επιμ.), <i>Ιστορία της ελληνικής γλώσσας. Από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα</i>, Θεσσαλονίκη, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2001, 2014², ISBN 960-231-094-4.</p>
Αξιολόγηση	<p>Η παρουσίαση και η (μετά από διορθώσεις) τελική μορφή των γραπτών εργασιών δίδουν το 30% και το 50% της τελικής βαθμολογίας αντιστοίχως. Το 20% της βαθμολογίας δίδεται από επί μέρους ασκήσεις και τη συμμετοχή στο μάθημα.</p> <p>Οι φοιτητές του προγράμματος ERASMUS παρουσιάζουν τις εργασίες τους συνήθως στα αγγλικά ή στα ελληνικά, έχουν όμως τη δυνατότητα να παραδώσουν την τελική μορφή σε μία από τις γλώσσες που γνωρίζει η διδάσκουσα.</p>
Γλώσσα	<p>Ελληνική.</p> <p>Όταν παρακολουθούν το μάθημα φοιτητές του προγράμματος ERASMUS τα κυριότερα στοιχεία της συζητήσεως αναλύονται ταυτόχρονα και αναρτώνται στο Blackboard στα αγγλικά ή τα γαλλικά, αναλόγως των γλωσσών που γνωρίζουν καλύτερα οι εν λόγω φοιτητές.</p>